

UNIwersytet Medyczny Im. Karola Marcinkowskiego
W POZNANIU

KATEDRA I KLINIKA GASTROENTEROLOGII, DIETETYKI
I CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH

kierownik: prof. dr. hab. n. med. Agnieszka Dobrowolska

ul. Przybyszewskiego 49,
60-355 Poznań

tel. 61 869 1343 fax 61 869 13 14
e-mail: gastroenterologia@spsk2.pl

Poznań, 15 listopad, 2022 rok

*Wielce Szanowna Pani Profesor Agnieszka Małoń
Przewodnicząca Rady Dyscypliny Nauki Medyczne
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu*

Przedstawiono mi do recenzji rozprawę doktorską lek. Marteka Frączkowskiego, pod tytułem:
„Przebieg Choroby Leśniowskiego-Crohn`a w zależności od strategii terapeutycznej”

Praca liczy 107 stron, ma układ typowy dla rozprawy doktorskiej.

Stały wzrost liczby zachorowań na nieswoiste choroby zapalne jelit wśród dzieci i młodych dorosłych powoduje usilne poszukiwania skutecznych metod leczenia tych chorób. W arsenale lekarskim mamy coraz więcej leków, działających w złożony sposób na układ immunologiczny leczonych pacjentów, a mimo to nie udaje nam się uzyskać satysfakcjonującej remisji wciąż w dużym odsetku chorych. Dlatego podjęty przez Doktoranta temat wydaje się wychodzić na przeciw potrzebom medycyny.

Prace, takie jak przedstawiona mi do recenzji, pozwala na uzyskanie informacji o skuteczności działania różnych grup leków, w tym przypadku w chorobie Leśniowskiego-Crohn`a (ChLC).

W szerokim wstępie autor opisuje epidemiologie, etiologie i etiopatogenezę nieswoistych zapalnych chorób jelit, ze szczególnym uwzględnieniem ChLC. Ponieważ chorzy mogą prezentować różnorodne objawy, Doktorant poświęca też we wstępie czas na opis objawów klinicznych, a także na stosowane skale aktywności choroby (kliniczne, endoskopowe oraz histopatologiczne), porównując różne klasyfikacje, omawiając ich mocne i słabe strony.

W końcowych stronach wstępu Autor koncentruje się na wykorzystywanych badaniach diagnostycznych oraz szerokim spektrum leków stosowanych w leczeniu zachowawczym, a także wspomina o wskazaniach do leczenia chirurgicznego.

W tym miejscu, jako recenzent chciałabym wspomnieć o drobnych błędach w pisowni sulfasalazin, (strona 40).

W określeniu celu pracy na stronach od 56 do 58 Autor opisowo przedstawia elementy, które zostaną w pracy zaobserwowane żeby uzyskać odpowiedź na główny cel – zależność między zastosowanym leczeniem u pacjentów z ChLC a przebiegiem choroby. W moim przekonaniu, zwiększyłyby czytelność tego rozdziału, a także ułatwiłyby postawienie wniosków końcowych, wypunktowanie celów szczegółowych.

Doktorant poddał obserwacji 75 pacjentów, dzieląc ich na 3 podgrupy: leczonych preparatami kwasu 5-aminosalicylowego, leczonych preparatami kwasu 5-aminosalicylowego oraz lekami immunosupresyjnymi, oraz leczonych lekami biologicznymi (anty-TNF). Podgrupy liczyły od 20-29 chorych, których liczba wydaje się wystarczająca do uzyskania badań istotnych statystycznie.

Na stronach 59 do 85 Doktorant przedstawił uzyskane wyniki w formie licznych tabel i wykresów oraz rycin. W związku z faktem, iż Doktorant przeanalizował bardzo dużo parametrów: klinicznych, laboratoryjnych, w aspekcie podawanych leków, myślę, że podrozdziął, np.: „Podsumowanie wyników”, gdzie można by ująć najważniejsze z wyników, które wykazały się istotnością statystyczną i omówić je, ułatwiłby czytającemu skupienie się na najistotniejszych wynikach uzyskanych w pracy.

Kolejnym rozdziałem jest Dyskusja, która, mimo, że dość krótka (7 stron) zawiera to co dyskusja w tego typu rozprawach zawierać powinna, a więc omówienie uzyskanych rezultatów na tle opublikowanych dotychczas artykułów z piśmiennictwa.

Bardzo dobrym, krótkim rozdziałem – adnotacją, jest rozdział 6, zatytułowany: „Ograniczenia pracy”, w którym Autor przedstawia problemy, które nie pozwoliły na zrealizowanie pracy, według pierwotnego planu. Wydaje mi się, że świadczy to o dojrzałości Doktoranta, jako pracownika naukowego.

Wnioski z pracy zostały ujęte w 6 punktach.

We wniosku nr 1 uwzględniłabym jaki lek biologiczny został zastosowany w leczeniu, bo trudno określić, czy był to jeden lek, czy różne leki, co wymagałoby dalszej analizy.

W swojej rozprawie Doktorant korzystał z 96 pozycji piśmiennictwa, głównie anglojęzycznego, głównie z przedziału 2008 do 2021 roku, czyli w powstających w okresie intensywnej pracy nad nowymi strategiami leczenia nieswoistych zapalnych chorób jelit.

Mimo uwag, które zamieściłam w recenzji pracy, nie umniejsza to jej wartości.

Rozprawa doktorska lek med. Marteka Frączkowskiego, zatytułowana: „Przebieg choroby Leśniowskiego-Crohn`a w zależności od strategii terapeutycznej. spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1, z dnia 14 marca 2003 roku, o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)

Wobec powyższego wnoszę do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie jej do dalszych etapów rozprawy doktorskiej

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Dobrowolska

Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Dobrowolska
specjalista chorób wewnętrznych
specjalista gastroenterolog
2062744